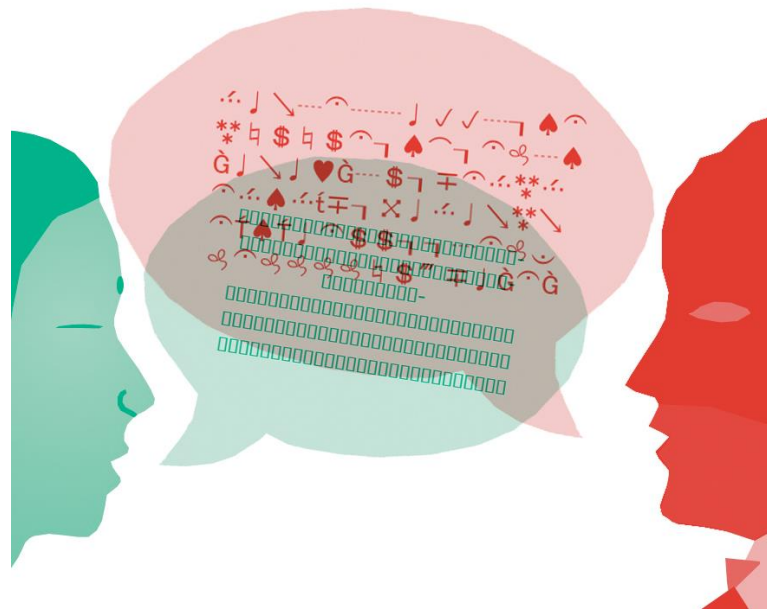
The background features a repeating pattern of stylized books in various colors (pink, green, yellow, blue) and sizes, scattered across a light beige background with thin, parallel diagonal lines. Interspersed among the books are small, solid-colored circles in shades of blue, green, yellow, and pink. The books are depicted in different orientations, some stacked, some open, and some closed.

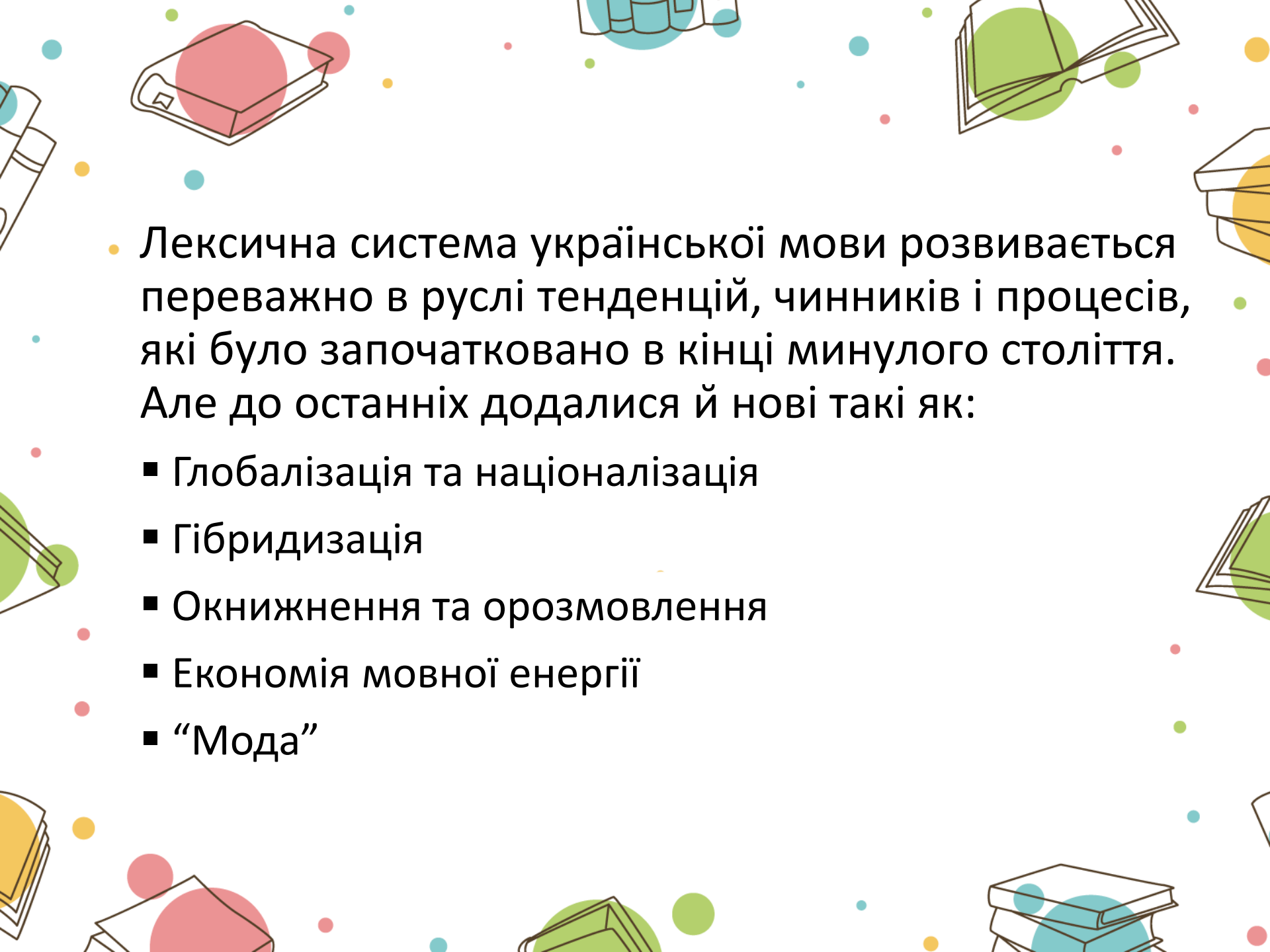
ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Презентація Андреевої Єви Василівни
ФРГТБ 1-8

Вступ

Українська мова початку ХХІ ст. як функціонально динамічна і відкрита система перебуває в процесі розвитку, зазнаючи істотних кількісних, якісних, структурних та інших змін. Як і в попередні періоди свого “життя”, найбільш піддатливим до таких змін із-поміж усіх рівнів є лексичний.

-
- Лексична система української мови розвивається переважно в руслі тенденцій, чинників і процесів, які було започатковано в кінці минулого століття. Але до останніх додалися й нові такі як:
    - Глобалізація та націоналізація
    - Гібридизація
    - Окнижнення та орозмовлення
    - Економія мовної енергії
    - “Мода”

Вступ

Вищезгадані тенденції можуть суперечити одна одній. Проте, кожна з них робить нашу мову такою, якою ми її знаємо. Отже, розглянемо їх докладніше.

Глобалізація

Це входження значного корпусу нових іншомовних слів, тобто активне запозичення багатьох інтернаціоналізмів і європеїзмів. На цей процес істотно впливають насамперед відкритість сучасного суспільства для міжнародних зв'язків, економічні й політичні важелі, міграція населення і робочої сили, розвиток туризму, поширення світової моди тощо.

Глобалізація (приклади)

З англійської мови:

- селебриті (celebrity – відома особистість)
- брендинг (branding – сортування)
- гаджет (gadget – пристосування)
- “портативний технічний пристрій”

З інших європейських мов:

- сомельє (із фр. sommelier - професійний знавець вин)
- бариста (з італ. barista – людина, яка працює за стійкою в барі)

Глобалізація

- Засвоєння нових іншомовних слів призводить до того, що більшість із них збагачують кількість твірних основ української мови. Наприклад: *інтернет-кібер-нано-топ-* (інтернет-безпека, кіберпростір, онлайн-навчання, наносвіт, топменеджер).

Автохтонізації (націоналізацією)

Це активізація творення нових слів на основі власних мовних ресурсів – питомих способів словотвору, твірних основ, коренів, суфіксів, префіксів, постфіксів тощо.

- Наприклад: *держав- україн- народ-*
(державознавець, україномовний, народослужитель, народоборець)

ПЕРЕХОДЬ
НА УКРАЇНСЬКУ

Окнижнення (інтелектуалізація)

Це ходження нових і відродження книжних слів переважно з різних терміносистем – наукової, технічної, конфесійної, ділової тощо. Процес окнижнення літературної мови відбувається постійно, оскільки мова поповнюється новими поняттями, іншомовними словами-термінами.

Орозмовлення

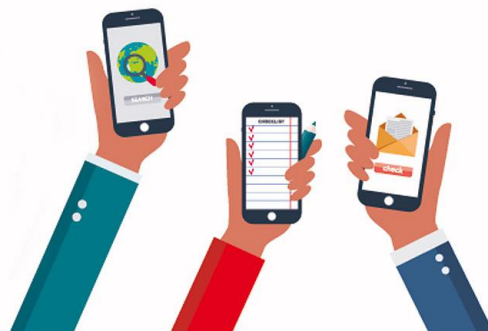
- Працівники мас-медіа долають стереотипи книжного стилю шляхом орозмовлення, використовуючи можливості експресивно-оцінного словотворення, в якому стилістичний ефект досягається завдяки зіткненню розмовних і книжних елементів.

Тенденція до орозмовлення зумовлена передусім демократизацією всього суспільного життя України, а відтак і м

Приклади орозмовлення

- “Незалежна експертна рада з питань діяльності мас-медіа має допомагати “розрулювати” виборчі конфлікти.” *www.telekritika.ua*
- “Могилянка” - Національний університет “Києво-Могилянська академія
- “Електронка” - електронна пошта

Економії мовної енергії

В сучасних ЗМІ, де надзвичайно дорого коштує друкований рядок і ефірний час. Його економію досягають використанням:

- а) різних типів аббревіатур
- б) усічень (нацунівер – нацуніверситет, деп – депутат);
- г) складних слів (високопосадовець – службовець, який обіймає високу посаду)

“Мода”

Модні слова – це специфічний шар лексики, що містить слова іншомовні і стилістично обмежені, які відрізняються незвичністю звучання, високою частотою використання, тобто такі, що перебувають у фокусі загостреної уваги сучасної людини.

Модні слова

- ✓ **“блокбастер”** високобюджетний художній фільм,
- ✓ **“бренд”** розрекламована марка якогось товару, послуги, нової ідеї,
- ✓ **“планшетник”** планшетний комп’ютер,
- ✓ **“плазма”** плазмовий телевізор,
- ✓ **“мажор”** дитина багатих батьків

Отже, проаналізувавши тенденції, можна зробити висновок, що лексична система української мови початку XXI століття є відкритою, динамічно розвивається, відповідає на всі виклики часу й соціуму.

The background is white with scattered colorful dots in shades of blue, green, yellow, and red. There are also several stylized line-art icons of books and stacks of papers, some with colored circles behind them, positioned around the edges of the page.

Дякую за увагу!